

**SPOTKANIE CZYTELNIKA I WIDZA
PRZY TORZE KOLEJOWYM. JĘZYK
LITERATURY FAKTU I FILMU -
„PÓŁKOWNIKA”**

**CECYLIA
BIELNIK**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Bożena Święch
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

Spotkanie czytelnika i widza *Przy torze kolejowym*. Język literatury faktu i filmu - „półkownika”.

Klasa / czas trwania zajęć:

III liceum, III technikum / 90 minut

Cele ogólne:

cel kształcący – poznanie języka dokumentalnego opowiadania Zofii Nałkowskiej i etiudy – półkownika (od 1963 do 1992 roku) w reż. Andrzeja Brzozowskiego *Przy torze kolejowym*, rozwój kompetencji kluczowych;

cel wychowawczy – kształtowanie wrażliwości estetycznej, empatii, pozytywnych relacji komunikacyjnych, wzrost samooceny.

Cele szczegółowe (operacyjne):

uczeń **rozwija kompetencje kluczowe:**

kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji – analizuje motyw: wojna, strach, obojętność, cierpienie, eutanazja, skutecznie i kreatywnie porozumiewa się w języku ojczystym, porównuje język filmu i literatury, wyraża uczucia, poglądy;

kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się – podejmuje autorefleksję, pracuje w zespole, zarządza czasem i informacjami;

kompetencje matematyczne – logicznie myśli, wnioskuje;

kompetencje obywatelskie – zna wojenną historię Polski, odpowiedzialnie działa w grupie;

kompetencje cyfrowe – odpowiedzialnie korzysta z zasobów Filmoteki Szkolnej;

kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej – jest świadomym odbiorcą kultury;

kompetencje w zakresie przedsiębiorczości – wykazuje inicjatywę, realizuje plan;

kompetencje techniczne i inżynierskie – bezpiecznie korzysta z urządzeń technicznych.

Metody/techniki/formy pracy:

zespołowa, indywidualna, analiza językowa, interpretacja, język filmu i literatury faktu.

Środki dydaktyczne: ICT – komputer z edytorem tekstów, projektor, etiuda filmowa

Przy torze kolejowym w reż. A. Brzozowskiego, tekst *Przy torze kolejowym*

Z. Nałkowskiej.

Opis przebiegu zajęć:

Lekcja dotyczy kreatywnego spotkania z utworem literackim i korespondującym z nim pozaliterackim tekstem kultury. Uczniowie pracują z dokumentalnym opowiadaniem Zofii Nałkowskiej *Przy torze kolejowym* i powstałą na jego podstawie etiudą

filmem - półkownikiem (1963–1992 r.) w reż. Andrzeja Brzozowskiego. Analizują i porównują język filmu i język literatury faktu jako narzędzia artystycznego przekazu odpowiedzialne za porozumienie między nadawcą komunikatu (pisarzem, reżyserem) a odbiorcą (czytelnikiem, widzem). Nauczyciel motywuje do aktywności i wspiera, szczególnie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Ocenia pracę na lekcji, uwzględniając możliwości psychofizyczne i zaangażowanie.

Komentarz metodyczny:

Nauczyciel indywidualizuje pracę z każdym uczniem, a szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – z mutyzmem wybiórczym i fobią społeczną. Wspiera ucznia w polisensorycznym odbiorze treści. Pomaga w rozumieniu poleceń literacko-językowych. Akceptuje milczenie ucznia, nie przymusza do odpowiedzi, a jedynie od czasu do czasu delikatnie zachęca do aktywności, chwając każdy jej przejaw. Natomiast, indywidualizując pracę z uczniem uzdolnionym humanistycznie, nauczyciel proponuje napisanie eseju inspirowanego tematem lekcji. Ustala optymalny termin wykonania pracy pisemnej, oczywiście tylko wtedy, gdy uczeń chce podjąć ten dodatkowy wysiłek intelektualny. Ocenia esej. Przekazuje informację zwrotną. Podkreśla mocne strony pracy i wskazuje te elementy, które warto udoskonalić. Chwali ucznia.